

Декабрьские события в Алма-Ате

- Декабрьские события в Алма-Ате, известные также как Желтоксан — выступления казахской молодёжи, произошедшие 17—18 декабря 1986 года в Алма-Ате, бывшей в то время столицей Казахской ССР, принявшие форму массовых протестов и народных восстаний против коммунистической власти. По официальной версии, волнения начались из-за решения Генерального секретаря ЦК КПСС М. С. Горбачёва о снятии с должности первого секретаря компартии Казахстана Динмухамеда Кунаева, и замене его на ранее никогда не работавшего в Казахстане Геннадия Колбина, первого секретаря Ульяновского обкома партии. Участники мирного митинга требовали назначить на должность главы республики представителя коренного населения. Позже волнения казахской молодёжи прошли и в других городах и регионах Казахстана. Декабрьские события в Казахстане стали одним из первых в СССР массовых митингов против диктата центра, позже аналогичные события произошли и в других национальных республиках Советского Союза.

Причины:

- Назначение Г. Колбина
- нарастание экономических трудностей советской системы в условиях разных этнодемографических тенденций развития двух основных этносов Казахской ССР — русских и казахов
- рост социальной и межнациональной напряженности
- несмотря на объявленный процесс коренизации, продолжалась реализация политики русификации

СОЦИАЛИСТИК КАЗАҚСТАН

ГАЗЕТ 1919 ЖЫЛҒЫ
17 ДЕКАБРЬДЕН
ШЫҒАДЫ

ҚАЗАҚСТАН КОММУНИСТІК ПАРТИЯСЫ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІНІҢ,
ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІ МЕН МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ ОРҒАНЫ

№ 289 (18564).
СӨРСЕНБІ,
17
ДЕКАБРЬ
1986 ЖЫЛ.
Бағасы 3 тмн.
Апталық алты рет, дүйсөбінен
баспа құралы шығады.

Соғыс және еңбек ардагерлері Бүкілодақтық ұйымының құрылтай конференциясына қатысушыларға

Қымбатты жолдастар! Совет Одағы Коммунистік партиясының Орталық Комитеті сіздерді, соғыс және еңбек ардагерлері Бүкілодақтық ұйымының құрылтай конференциясына қатысушыларды шын жүректен құлу құттықтайды.

Сіздердің конференцияңыз зор оқиғаның — Ұлы Октябрьдің 70 жылдығы қарсаңында өткізіліп отыр. Совет халқының өз ардагерлеріне ризашылығында шын жоқ. Революция, азамат және Отан соғыстарының ардагерлері оның орында мақтанышы мен даңқы болып табылады. Олар самодержавиеге шабуыл жасады, Совет еліне тиісін уақыт, жауларға қарсы жеңіліссізін шайқастарда Отанымыздың абыройын, бостандығы мен тәуелсіздігін қорғап қалды. Тыл еңбеккерлерінің алдында және соғыстан кейінгі бесжылдықтар еңбеккерлерінің — елімізді құл-қоныстан қайта көтеріп, қажырлы еңбегімен оның қуатын нығайтқан адамдардың ерлігі ұмытылмайды. Экономикадағы жеңістер және саяси сәтсіздіктер, ғылыми мен мәдениеттегі ірі табыстар аға ұрпақтардың істеріне байланысты. Ардагерлердің жауынгерлері мен еңбектегі жеңістері совет адамдары үшін коммунистік мұраттарға шексіз адалдықтың сарқалмас қайнар көзі, ерліктің, еңбекқорлықтың, тәртіптің және жеңіске деген ерік-жігердің үлгісі болып табылады.

Отанымыздың гүлденуіне біздің жұмысымыз бағытты ардагерлердің біразымен қолдауын, КПСС XXVII съезінің ішкі шешімдерін жүзеге асыру жолындағы жалтасынбайлықтық күреске олардың мүдделілігін қатысқан жоғары бағалайды.

Біздің елде ардагерлер бүкілодақтық ішкі істер бөлімнен, Аға ұрпаққа қажырлық — советтің қоғамымызға еңбек ардагерлерінің қолдауын, мемлекетті және қоғамдық ұйымының міндеті.

Бүкілодақтық соғыс және еңбек ардагерлері ұйымының алдында — еліміздің шаруашылық және қоғамдық-саяси өмірін, жастарға адамгершілік, еңбек және әскери-патриоттық тәрбиені беру ардагерлердің құрылтайдан да белсені қатысуына жәрдемдесу сынды ірі міндет тұр. Ардагерлер құрылтайы ардагерлерге тұрмыстық және медициналық қолдау көрсетуді, олардың қажырлық және қарым-қатынасын жетілдіруге және көп нәрсені тыңдауға алады. Ардагерлер ұйымы бейбітшілікті нығайтуға, адалдық аяққа негіз бермеуіне лайықты үлес қосатын күресіне Отан құрылымы — социалистік демократияны дамыту үшін бір жардам береді.

КПСС Орталық Комитеті конференцияға қатысушылардың ішкі істері, жұмыс істеуіне тілестіретін білімдері және ардагерлер даңқты дәстүрлері жалғастырып отырып, коммунистік құрылымы алдында уақытты да тиімді пайдалануға міндетті болды деп сенеді.

Қымбатты жолдастар, сіздерге зор денсаулық, игілік, серпінді және социалистік Отан ішкі істері сай қызметтеріңізге зор табыстар тілейміз.

СОВЕТ ОДАҒЫ КОММУНИСТІК ПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ

Жылжымалы станция

ҚОСТАНАЙ. Соқолов — Сарыбай көп-байланы өндірістің бір-бірінің қарсаңында жұмыс істей бастады. Конструкторлық-мобильді станцияның бір топ инженерлерінің ұсынысы бойынша ол үш төңіректе қалыптасқан.

көзінде ол жиі істен шығып қалады. Жылжымалы подстанция кәсіпкерлері осы кәсіпкерлерден күтеді. Шағын бойынша келген қорықтар оны жарыққа келді. Қайсысы артық немесе жеңіл тәсілге арналған. Kenzhebek Tynybayev (RFE/RL)

Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің пленумы туралы ИНФОРМАЦИЯЛЫҚ ХАБАР

16 декабрьде Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің V пленумы болып, онда ұйымдық мәселе қаралды. Пленум Д. А. Қонаевты пенсияға шығуына байланысты республика Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші секретары міндетінен босатты. Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші секретары болып КПСС Орталық Комитетінің мүшесі Г. В. Колбин сайланды.

Ол бұған дейін Ульянов облыстық партия комитетінің бірінші секретары болып істеген.

Пленумының жұмысына КПСС Орталық Комитетінің секретары Г. П. Разумовский, КПСС Орталық Комитетінің Ұйымдық-партиялық жұмыс бөлімінің сектор меңгерушісі Н. Ф. Мищенко қатысты.

КОЛБИН Геннадий Васильевич

1927 жылғы 7 маусымда Свердлов облысының Нижний Тагил қаласында туған, орыс. Білімі жоғары, 1955 жылда Урал политехника институтын бітірген.

1954 жылдан КПСС мүшесі. Партияның XXV съезінде Орталық Комитеттің мүшелігіне кандидат, XXVI және XXVII съездерде КПСС Орталық Комитетінің мүшесі болып сайланды. СССР Жоғарғы Советінің депутаты.

Еңбек жолын 1942 жылда заводта ұлтшынның шақырты болып бастады. Содан кейін Нижний Тагилде заводтың технолог-конструкторы, технологиялық бюро бастығы, цех бастығының орынбасары, цех бастығы, бас инженердің орынбасары болып істеді.

тия комитетінің екінші секретары, ал 1964 жылда бірінші секретары болып сайланды. 1970 жылдан 1975 жылға дейін КПСС Свердлов облыстық комитетінің секретары, екінші секретары, ал 1975 жылдан 1983 жылға дейін Грузия Компартиясы Орталық Комитетінің екінші секретары болып істеді. 1983 жылғы декабрьден — КПСС Ульянов облыстық комитетінің бірінші секретары.

Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің 1986 жылғы 16 декабрьде болған бесінші пленумында Г. В. Колбин жолдас Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің бірінші секретары және бұро мүшесі болып сайланды. Ленин, Октябрь, Еңбекшілер

Құтты қадам

ҚАРАҒАНДЫ. (Мешікті тілшімізден). Маусым қауымына кеуделен енген қытым-қыстың әлеп отырған жоқ. Солай болғанды реті де бар. Қыстау басында жоқ малдар, мал азығы артығымен дайындалып алынған. Мекен-жай, қора-қопсы сайды. Төрт түлік жонды да қонды. Осының бәрі қыс күшіне енген шақта да өнімдерді еселен арттыруға негіз болып отыр.

Міне, айшықты айғақ: облыс мемлекетке сүт тапсырудың жоғары ойдағыдай орындалды. Жылдың он бір айында тұтынушыларға 160 мың тонна сүт жөнелтілді. Жедәлілету несібесінде жәсіре-Молодежный, Нұра, Егіндібұлақ, Қарқаралы, Осакаров аудандарының сауыншы-

лары жеңісті еңбек етіп келеді.

Осы тұста Осакаров ауданының мал өсірушілері Табысты бағынды етіп, үстемелей түсуге дөм беретін бағылды бастама көтеріп, Орталық Қазақстан еңбекшілерін қыс айларында да мал өнімдерін мол өндіруге, мал қыстауды үлгісі өткізуге шақырды. Үнді деуді Қазақстан Компартиясы облыстық комитетінің бюросы мақұлдады. Осакаровтықтар индустриализация қызу қостаған оңат шаруашылықтар бұл күндері жауапты науқанды ұйымшыл, дүлдпен өткізу жолындағы жарысты өрістете түсуде. Мүнің өзін жамбылдықтар бас-тамасымен үндескен жақсы қимыл болып отыр.

Бұрғышылар межесі

ГҮРҮБЕ. (Мешікті тілшімізден). Проксисия бұрғылау жұмыстары басқармасының С. Буланов, Конисбаев басқарып

ды. Станоктың айлық коммерциялық шығындығы 1647 метрге жеткізілді, бұл межедегідей алдақанда жоқ.

Ход

- Выступления начались с мирной демонстрации 16 декабря, первые группы казахской молодёжи вышли на Новую (Брежнева) площадь столицы с требованиями отмены назначения Колбина. Правительство в Москве передало дело МВД, для разгона митинга. В городе сразу была отключена телефонная связь, эти группы были разогнаны

ль»).

- Утром 17 декабря на площадь имени Л. И. Брежнева перед зданием ЦК вышли уже толпы молодёжи, возглавляемые активными национал-патриотами. Плакаты демонстрантов гласили «Требуем самоопределения!», «Каждому народу — свой лидер!», «Не быть 37-му!», «Положить конец великодержавному безумию!»

- 17 декабря Н. А. Назарбаев, наряду с другими официальными лицами республики, выступал перед разбушевавшейся толпой, призывая молодежь вернуться на свои учебные и рабочие места

В ходе трагических событий 17–18 декабря погибли люди, многие были ранены и травмированы. Весть о разгоне демонстрации всколыхнула весь Казахстан. Во многих городах республики прошли аналогичные выступления, также силой подавленные властями.

- Последекабрьский период был ознаменован в Казахстане усилением тоталитарных и репрессивных функций государства. Число задержанных составило около 8,5 тыс. человек. Возбуждено 99 уголовных дел (46 человек через некоторое время были реабилитированы). Приговорены к расстрелу 2 человека; 83 — к лишению свободы от 1,5 до 15 лет. 52 человека были исключены из партии, 787 — из членов ВЛКСМ, 1138 — получили комсомольские взыскания, 12 ректоров вузов освобождены от занимаемой должности, 271 студент отчислен из учебных заведений, 1200 человек были уволены из Министерства внутренних дел, 309 — из Министерств здравоохранения и транспорта.